"شو لیژیی" ئەو شاعیرەی لەپێناو تەلەفۆنە دەستەکەی ئەوەدا مرد … وەرگێڕانی: گۆران عەبدوڵا

نووسینی : ئیمیلی ڕاوهاڵا / شێنزن / ژیانگ
وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە : گۆران عەبدوڵا

شو لیژیی (١٩٩٠ – ٢٠١٤)

بە سەدان هەزار خەڵک لە لادێ و شارۆچکەکانی چینەوە سەفەر دەکەن بۆ شارە گەورەکان، لە پێناوی کارکردن لە کارگە نێودەوڵەتییە مشەخۆرەکانی وەبەرهێنان و هەوڵدەدەن ژیانێکی باشتر پێکەوە بنێن بۆ خۆیان. شو لیژی وێنەیەکی تۆمارکراوی ئەو ژیانەی لە دوای خۆیدا بەجێ هێشت.

شو لیژی مردنی بینی کە دێت

خەوی پێوەبینی، لەبارەیەوە نووسی و بە دەوریا سوڕایەوە لە ناو لەپیدا. لە شەوە تاریکەکان ئیزافە کاری دەکرد "لە کانوونی دووەمی ٢٠١٤دا، شولیژی کاتێک بیست و سێ ساڵان بوو هەستیکرد بورغوویەکە و لە شوێنی خۆیدا نییە، "بەرز دەبێتەوە و دائەکەوێ، زرنگەی دێ بە هەواشی، " بزردە بێت لەسەر زەوی کارگەکە. " سەرنجی کەس ڕاناکێشێ،" وەک ئەوەی نووسیویەتی. "ڕێک وەک جاری پێشوو، لە شەوێکی وەکو ئێستا، کاتێک کەسێک لەسەر زەوییەکە هەڵدەبەزییەوە."

شو لیژی، کوڕێکی لادێیی، خوێندکاری ئامادەیی، جلەکانی دا بە شانیدا و لە ساڵی ٢٠١١ ڕووی لە خوارووی چین کرد و لە شاری شانژین گیرسایەوە. بەدوای ڕێگایەکدا دەگەڕا لەدەرەوەی ژیانی لادێیی، ئومێدی وابوو فرسەتێک بدۆزێتەوە بۆ بەکارهێنانی مێشک. وەکوو سەدان هەزاری تر، ئەمیش خۆی یەکلایی کردەوە کە دەست پێبکات، لەو لاینەی (هێڵە)ی کە پارچەکان پێکەوە دەبەستن لە فۆکسکۆن تەکنەلۆجی گروپ، مانیفاکتۆرە زەبەلاحەکەی تایوان کە بە لینکێک بە هەموو ناوە ئەلیکترۆنییەکانی ترەوە دەبەسترێتەوە، هەر لە ئەپڵەوە تا ئەسەر و مایکرۆسۆفت. بۆ تێگەیشتن لەوەی کە دەیبینی، دەستی کرد بە نووسین، بەرهەمە هەستبزوێنەرەکانی تاقمێکی کەم لە دانیشتوانی گەڕەکە

بچووکەکانی شاری “داگۆن شیرن” یان لە ناو شاعیرە کۆچەرەکان، خستە دوای.
لەو سێ ساڵ و نیوەی لە شانژین بوو، شو ژیانێکی سەختی بەڕێکرد، لەگەڵ هەندێ وردەکاری جواندا. کورە لادێییەکە لە شاردا دەنگێکی دوزییەوە کە ئەیگوڕاند، شیعرەکانی لە ڕۆژنامەی کەمپانیای “فۆکسکۆن گەل”دا و لەسەر تۆڕە کۆمەڵایەتییەکان بڵاو دەکردەوە.
کارگەکان زۆر جار کرێکارەکانیان دەگۆری و کرێکاری نەناسراویان دادەمەزراند. وشەکانی ئەو بۆ خوێنەران وەبیرهێنەری ئەوە بوون کە هەر کرێکارێک مێشک و دڵی هەیە. نووسین بۆ ئەو ئامرازی دەربڕینی ناخی بوو. لە چاوپێکەوتنێکی بڵاونەکراوەیدا لە گەل رۆژنامەنووسیکی چینیدا کە رۆژمانەی “تایم” بینیویەتی دەڵێ “نووسینی شیعر ڕێگایەکی ترم پیشان دەدات بۆ ژیان”، “ئەوکاتانەی شیعر دەنووسیت، قەتیس نابیتەوە بە جیهانی ڕاستی□قینەوە”. بۆ یەکەمین جار، براکەی شو و هاوڕی نزیکەکانی باسیان لە چیرۆکەکانی کرد بۆ ڕۆژنامەی بیانی.

بورغوویەک کەوتە سەر زەوی (2014)

بورغوویەک کەوتە سەر زەوی
لەم شەوە تاریکەی ئیزافەکاریدا
ڕێک بەردەبێتەوە، زرنگەی دێ بە هێواشی
بەڵام سەرنجی کەس ڕاناکێشێ

هەر وەکوو جاری پێشو
لەشەوێکی وەک ئێستادا
کاتێک کەسێک بەردەبێتەوە سەر زەوی.

لە شاری کارگەکان، ساڵی ٢٠١١ کاتێکی سەیرو دڵتەنگکەر بوو. ئەو ک□م□گ□یەی کە ناسراوە بە لۆنگوا، شوێنی حاوانەوەی نزیکەی سەد هەزار کرێکاری سەرجەم ناوچەکانی وڵاتی چینە. لە ساڵی ٢٠١٠دا، لانیکەم حەفدە حاڵەتی هەوڵدان هەبووە بۆ خۆکوشتن؛ چواردە مردنیش. بەوهۆکاری توندوتۆڵبوونی بارودۆخی پۆلیسیانەی ناو کارگەکان زەحمەت بوو بزانرێ لە ناوەوە چی ڕودەدات. دەستە کرێکارییەکان نالەباری بارودۆخی کرێکارانیان بۆ شەرایەتی کار دەگەڕانەوە: سەعاتی کاری زۆر، کرێی کەم و کاری یەکجۆر و نەگۆڕ. ستیف ج□بس (سەرۆکی پێشووی ئەپڵ) یەکێک لە گەوەرە کڕیارانی کەمپانیاکە ئەم مەرگانەی “بە جێی نیگەرانی” ناو برد بەڵام ئاماژەی بەوەشکرد کە ڕێژەی خۆکوشتن کەمترە لە چاو ئەمریکا. فۆکسکۆن بەرپەرچی ئەم

هەوالانەی دایەوە و وتی دۆخی کارکردن باشە. ب□ □□گ□رتن لە کاری خۆکوژی تۆڕیان هەڵواسیبوە بە بالکۆنی ژورەکاندا، کە خۆی نمایشێکی ترسناکانەیە و بوو بە سەردێڕی زۆرێک لە ڕۆژنامە جیهانییەکانیش.
فۆکسکۆن بە تایم نیوز دەڵێ: “کەمپانییەکەمان بیمەی کۆمەڵایەتی بۆ زیاتر لە ملیۆنێک کرێکار دابین دەکات لە سەرجەم بەشەکانمان(لقەکانمان) لە جیهاندا، هەروەها یاداشتەکانمان بە ڕوونی ئەوە دەردەخەن کەوا چاکسازی زۆر کراوە لە پەیوەند بە بارودۆخی کرێکارانەوە، وەک ئەوەی خراوەتە ڕوو لە لایەن لێکۆلەرە دەروەییەکانیش.”
سەرەڕای ڕاکشاندنی سەرنجی جیهانیان لە لایەن چالاکوانانی بەکاربەرەکان (مشتەری، کڕیار) لە نێوان ساڵەکانی ١٩٩٠ بۆ ٢٠٠٠ بۆ تیشک خستنە سەر بارودۆخی نالەباری کارگەی پۆشاک بە گشتی وکارگەکانی کەوشی کەتانیی لە گوانگدۆنس، ژیانی کرێکارانی کۆچەریی چین لەم شوێنانەدا زۆرلەمێژە هەر شاراوەیە. لە دەرەوەی بازنەی چالاکوانەکان، زۆرێک لە خەڵک گەشتوونە ئەو باوەڕە کە کرێکارانی لاو لە پێناو بەدەستهێنانی ژیانێکی باشتردا مامەلە بە لاوێتیی خۆیان دەکەن. وایان بیردەکردەوە ئەمانیش وەک بەشەکانی تری چین بە پێچەوانەی خێرایی چوونە سەرەوەی بازاری سەرمایەداری، دەتوانن لە کرێی کارەکەیان پاشەکەوت بکەن و تەلەفۆنێکی نوێی بریقەدار بکڕن.
بەدڵنیاییەوە ئەوە تەنها بەشێکە لە چیرۆکەکە. ئەزموونی گەورەی ئابووری لەلایەن “ماوتسی تۆنگ”ەوە داڕێژراوە کە زیاتر لە سی و پێنج ساڵە گەشە دەکات و گۆڕانی قووڵی کۆمەڵایەتی لەگەڵ خۆیدا هێناوە. لە نووسینی کتێبەکاندا ئاماژە بەو کادیرانە دەکرێت کە چۆن سەدان ملیۆنیان لە برسێتی ڕزگار کردووە، بەڵام ئەوە کەسانی سادەی وەکو شو بوون کە ڕێگەی کاری وەها سەخت و سەمەریان گرتە بەر کە دایک و باوکانیان هەر بەر خەیاڵیشیان دا نەدەهات. ئێستا ئیتر گەشەی ئابوری دوو ژمارەیی بەسەر چووە و و سۆسیالیسمی دەولەتیی”سۆشیالیزم بە لەبەرچاوگرتنی تایبەتمەندییەکانی چینەوە”ی دامەزراندووە کە یەکێک لە چینایەتیترین و نەیەکسانترین کۆمەڵگەکانی سەرزەوییە. خەڵک ئیتر هاوئاهەنگی ناچنە پێش – هەیە بە خێرایی پێشدەکەوێت و هەیە بەرەو دواوە دەگەڕێتەوە.
ئەو ساڵانەی شو لە شانزین دەژیا چەند کەسانێک لە کرێکارانی کۆچەری خۆیان فڕێدایە خوارەوە و گیانیان لەدەستدا. شو هەرگیز نەیتوانی باز بدا بەرەو ئەو ژیانەی لە خەیاڵیدا بوو، ئێشیک لە پشت مێزێک، واتە تەنیا ریگەیەک کە فرسەتی بیرکردنەوەت پێبدا و ببێتە جێگەی شانازی خێزانەکەشت. دەستی لەو باوەڕە هەڵگرت کە خەڵک گوێ دەگرن لەوەی کە وەزعەکە دەکرێ بگۆڕدرێ. لە سی مانگی ئەیلوولی

ساڵی ٢٠١٤ هەشت مانگ پاش ئەوەی هەستی کرد ئەویش دەپلیکێتەوە، شو لیژی چووە سەر ڕەفەی باڵەخانەکە.

بۆ دوادا چوونی گۆڤاری فەرچن

کاتێک شو لادێیەکەی خۆیانی لە دەرەوەی شاری جیانگ بەجێهێشت جلە کۆنەکانی خۆی گۆڕی. خەڵکی خۆرهەڵاتی هەرێمی گانگدۆنگ سەدەیەک بوو بە بەردەوامی ڕوویان لە باشوور دەکرد بۆ کارکردن لە بەندەرەکانی باشووری ڕۆژهەڵاتی ئاسیا، یان خۆخزاندنە ناو سنوورەکانی هۆنکۆکەوە بۆ هیوای بەدەستهێنانی کارێک. ئەو ناوچەیە بە چاوشان ناسراوە، وە لای چینییەکان بە شوێنی بازرگانی بە ناوبانگە و پێی دەڵێن شوێنی لە دایکبوونی خەڵکی بازرگان.
ئەوکاتەی شو لە دایک بوو لە تەمموزی ساڵی ١٩٩٠، کارکەرەکانی چاوشان بەئاراستەی ڕۆژئاوا دەڕۆشتن بەرەو ڕووباری مرواری دەلتا کە لە ڕووی ئابوورییەوە خاوەنی ئەزموونێکی گەورە بوو. شانژین ئەو لادێیەی بە جێگای ڕاوەماسی ناسرابوو، ئێستا گۆڕاوە بە ناوەندێکی پیشەسازی وە دەتوانرا تێیدا پارە دروستبکرێت. زۆربەی کرێکاران لە بارێکی ناهەموار و کرێیەکی کەمدا کاریان دەکرد، بەڵام هەندێکیش دەوڵەمەند دەبوون. برا گەورەکەی شو لیژ لەسەر نانی ئێوارە لە جیانگ وتی: “لە لادێکەی(گوندەکەی) ئێمەدا، خەڵک زوو وازیان هێنا لە چوون بۆ شار، هەموو کەسێک بۆ قسە دەتوانێ بەهار بێنێتە چەکان.”
پێدەچوو شو لیژی بڕیاری دابێت پەیوەست ببێ بە کۆچێکی گەورەوە. ئەو مناڵتر بوو لە هەرسێ براکەی تری، خێزانەکەیان بە کاری جووتیارییەوە سەرقاڵبوون و لەسەر ئەو پارچە زەوییەی کە هەیان بوو برنج و کەوەر و تارۆیان دەچاند. وەکوو براکەی باسی لەوە دەکرد ئەو کەسێکی شەرمن بووە و حەزی بە کاری جووتیاری نەبووە، زیاتر حەزی بە خوێندنەوە کردووە، (بەڵام بەدەستهێنانی کتێب ئاسان نەبووە چونکە نە کتێبخانە و نە کتێبفرۆشی لە لادێکەیان نەبووە. هەروەها دایک و باوکی نەخوێنەوار بوون) لە قۆناغی ئامادەیی لە جیاتی خوێندن زۆرتر سەیری بەرنامە تەلەفزیۆنییەکانی دەکرد. شولیژی پێیخۆشبوو وەک کوڕێکی جیاواز دەربکەوێت، هەر بۆیە لای خەڵکی ئاسایی زوو دەکەوتە بەرچاو.

شەوێیەک لە پەیامبەرێتی (٢٠١٣)

بە ساڵاچووانی لادێ دەڵێن
لە گەنجیی با پیرەگەورەم دەچم

کەچی من خەم نەمدەبینی.
کاتێک دووبارە و چەند بارە گوێم لێگرتن
پێی گەیشتم
باپیرە و من لە یەک دەچین
لە حاڵەتی دەموچاوماندا
لە هەست و حەزەکانماندا
هەر وەک ئەوەی لە منداڵدانێکەوە هاتبین
ناویان لەو نابو "داری حەیزەران"
لە منیش "علاگەی جل هەڵگر"
ئەو جاروبار هەستەکانی خۆی قوتدەدا
منیش زۆر جار ملکەچ
لە پایزی ١٩٤٣، دڕندەکانی ژاپۆن پەلاماریان داو
باپیرە گەورەمیان بە زیندوویی سووتاند
لە تەمەنی بیست و سێ ساڵیدا.
منیش ئەم ساڵ دەبمە بیست و سێ.

شولیژی ئارەزووی بوو پێش ئەوەی بچێت بۆ زانکۆ تۆزێک ڕەنگ و ڕووی بکرێتەوە، بەڵام لە تاقیکردنەوەی گشتی دەرنەچوو. ئەوە شکستێک بوو کە ئازاری دەدا. بە قسەی برایەکی و دوو لە هاوڕێکانی، خێزانەکەیان هانیان دا ئەمە لە بیر خۆی بباتەوە.
خەڵکی لادێکەیان بڕوایان وابوو: ژنهێنان بۆ کوڕ واتا دەبێت خانوو بکڕیت بۆی. خێزانەکەی ئەو دەبوایە پارە پاشەکەوت بکەن بۆ سێ کوڕە. شو هەنگژی بە برا بچوکەکەی دەڵێ: "تاقیکردنەوەکەت لە بیر بکە و لەگەڵ هاوپۆلەکانت بەرەو شار بڕۆ، ئەوەی لە ڕابردوو ڕووی داوە، ڕابردووە، خۆت ماندوو بکە، ئیستاش دەتوانیت چارەنووست بگۆڕیت." هەتا کۆتاییش خێزانەکەیان پێیان وابوو دەتوانێت.

چراخانە، شاری گەورە

بۆ گەنجێکی کونجکاوی، شاری شانزین زۆر شتی بۆی هەیە. شارێکی حەوت ملیۆنی سەرباری هەموو ئەو خەڵکانەی دەوروبەری و هەرێمەکانی تر (لە کتێبفرۆشیشی کەم نییە). لە ساڵی ٢٠١٣ لە شیعری "بە خوێن دەدوێم" دا، شو لیژی لە ماڵە کرێگرتەکەیەوە بە سەیرکردنی دەورەوە لە ژوورە "پاکەتە شخارەتەییەکەی" ڕا نهێنییەکانی جیهانی بۆ دەرکەوت:

ژنانی سەرگەردانی دوورکەوتوو لە هاوسەرەکانیان
کوڕگەلی سیشوانی لە کاتی فرۆشتنی شەربای مالا

پیرەژنانی “هینان”ی لە پاش دووکانی عەربانەکانیان
خۆشم بە درێژایی شەو
شەوارە گرتوو بۆ نووسینی شیعرێک
پاش ڕاکردنی تەواوی ڕۆژ
بەدوای بژێوی ژیان.

خۆبەخێوکردن کەم و زۆر ببوو بە ئەرکێکی دەرەتانبڕ و تاقەتپڕووکێن کە گیانی دەگوشی و هەستی دەرووشاند. لە یەکەمین کاری لە کەمپانیای فۆکسکۆن بە نۆرە هەر مانگەی لە نێوان شفتی شەو و ڕۆژ کاری دەکرد و سەعاتکارێکی زۆر لە سەر پێیەکانی دەوەستا، بە هاوڕێیەکی وتبوو “ئەو ڕا هاتووە لەسەر ئازارەکانی، وەک لە شیعرە ئازاراوییەکانیدا دەردەکەوێت.”

لەسەر هێڵی بە سەریەکدا بەستن
وەکو ئاسن ڕاست ڕادەوەستم،
دەستم وەکوو سەوڵی بەلەم.

هەروەها لە ئابی ٢٠١١ دا نووسیویەتی:

دەبێت چەند ڕۆژ، چەند شەو،
هەروەکوو ئێستا
بە پێوە خەوم لێکەوتبێت؟

ژیانی کارگە وای لە شو کردبوو هەر وەک ئامێرێک بیربکاتەوە، نیوە ئینسانێک لەگەڵ “گەدەیەکی ساختەی ئاسنینی پڕ لە ئەسید، کبریت و نێتریک”. ئەوە وای کردبوو “پێستی کرێکارەکان توێک بەربدات” داپۆشینی خانەکانی لەشیان بوو بە توێژاڵێک لە “تێکەڵەی ئەلەمنیۆم”. هەستی دەکرد بەریگیراوە و لە مرۆڤبوون خراوە، وەک ئەوەی کە کارەکەی خۆی لە خۆیدا توانایی سیحری زمانی لێ دزی بێت و لە وشەی کار وەکوو “کارگە”، “هێڵی سەریەکخستن”، “مەکینە”، “کارتی کار”، “ئیزافەکاری”، “هەقدەست”… واتر هیچت بۆ نەهێڵیتەوە.
جیهانی وشە تەنها مەودای حەسانەوەی ئەو بوون، لە ڕۆژە دەگمەنەکانی پشوودانیدا وەک ئەوەی هاوڕێکانی دەیانوت شو ئارەزووی سەردانی کتێبخانەکانی دەکرد و ورد ورد سەیری کتێبەکانی سەر ڕەفەی کتێبخانەکانی دەکرد. زۆر جاریش سەردانی کتێبخانەی کەمپانییەکەی دەکرد و چاوی بە نووسەران و ئێدیتەرەکانی (سەرنووسەرانی) ڕۆژنامەی کەمپانییەکە دەکەوت و دەستی بە ناردنی شیعرەکانی کرد بۆیان و پێداچوونەوەیان دەکرد بۆی. “زۆر دڵخۆش بووم بەوەی کە بۆ

یەکەمین جار کارەکانیم بینی" ئەمە قسەی ئەو ئەدیتەرە بوو کە نەیویست ناوی ئاشکرا بکرێت بە هۆی کارەکەیەوە. هەروەها وتی: “کارەکانی شو چاوەکانی کردمەوە.”
شو دەستیکرد بە بڵاوکردنەوەی ئۆنلاینی شیعرەکانی و دەیناردن بۆ گۆقارە بچووکەکان. هەروەها پەیوەندیکرد بە کرێکارە شاعیرەکانی ترەوە چ وەک شەخسی یان لە ڕێی تۆڕە کۆمەڵایەتییەکانەوە.
یەکشەمەیەک لە بەهاری ٢٠١٢ بە سواری پاس ڕوویکردە یەکێک لە شارە نزیکەکانی گوانژۆو بۆ ئامادەبوون لە کۆبوونەوەیەک. نووسەرێک بە ناوی گاو سەرنجیدا گەنجێکی باریکەڵە لە [illegible] دانیشتووە و گوێدەگرێت و یاری بە تەلەفۆنەکەی دەکات. گاو داوای لێکرد پەیوەست بێت بە گرووپەکەوە، ئەویش بە گوێیکرد.
پاش قسەوباسکردن، گاو، شوی گەیاندە وێستگەی پاسی شانژین، لە کاتی چاوەڕوانیشدا نانێکیان پێکەوە خوارد. ئەمان هەردووکیان لە بیستەکانی تەمەنیاندابوون و ڕقیان لە کارەکەیان دەبووەوە، پیاوگەلێکی هەستیار لە شارێکی دڵڕەق.
شو بە گاوی وت، هەست دەکات کەوتۆتە تەڵەوە، ئەو هیچ حەزی بە کارەکەی نییە، بەڵام ناچارە و کاری تری چنگ ناکەوێ. گاو وتی: “لیژی دەیزانی ئەو دەبێت قەڵەم بەکاربهێنێ نەوەک چەکوش، بەڵام هەمیشە جیاوازی هەیە لە نێوان خەیاڵ و واقیعدا.”

تاڵی چێژتن

لە ساڵی ٢٠١٣ دا شو هەستی دەکرد شار قووتی دەدات. شوێنی مانەوەی گۆڕی لە بەشی ناوخۆی کارگەکەوە بۆ گرتنی ژوورێکی بچووکتر بەکرێ، ئەوەندە بچووک بوو هەستی دەکرد لە گۆڕ دەچێت. ڕۆژێکیان بە خەیاڵیدا هات وەکو پیاوە مەزنەکانی خانەدانی “تانگ” بنووسێت، وشەکانی لە شەراب و جوانیدا بخووسێنێ و لە شانەی “مانگ لەسەر بەفر” ڕامێنێ. بەلام بۆی نەدەکرا. بێ خەو بوو وهەستی بە خنکان دەکرد. وەک خۆی نووسی: “ئەم راستییەی ژیانی من، تەنیا ڕێگەدەدا لە خوێن بدوێم”.

ژووری بەکرێ (٢٠١٣)

جێگایەکی دەمیتری چوارگۆشە
تەسک و شێدار، بێ تیشکی خۆر لە ساڵدا
لێرە دەخۆم، دەخەوم، پیسی دەکەم و بیر دەکەمەوە
دەکۆکم، ژانە سەردەگرم، پیردەبم،
نەخۆش دەکەوم، بەڵام هێشتاش مردن لە دەستم ڕادەکات

لەژێر زەردی تیشکی بێزاریهێنەری گڵۆپەکەدا دووبارە بێ هەستانە زەق دەڕوانم
وەکوو گێژێک پێدەکەنم
لەسەر خۆ دێم و دەڕۆم،
بە نەرمی گۆرانی دەڵێم،
دەخوێنمەوە، شیعر دەنووسم
هەموو کاتێک کە پەنجەرەکە دەکەمەوە یان پەردەکە لاد□ بەم
لە پیاوێکی مردوو دەچم کە هێواش دەرگای تابووتەکەی دەکاتەوە.

شو هەوڵی دا کارەکەی بگۆڕێت لە بەشی خستنەس□ر□ی□کەوە بۆ بەشی دا بەشکردن و گواستنەوە. وەکوو ئەوەی خۆی بە هاوڕێکەی وتبووی ئەو کارە تۆزێک زیاترم□جۆرە و دەرفەتی ئەوەی دەداتێ یاری بە تەلەفۆنەکەی بکات، بەڵام کارە نوێیەکەی هیچ شتێکی لە دڵەڕاوکێیەکانی کەم نەکردەوە و مردن لە ناو بەرهم□کانیدا ڕاوی دەکرد. لە شیعری “جۆرێک لە پەیامبەرێتی” خۆی بەراورد دەکات بە باپیرەی، ئەو پیاوە باریکەڵەیەی هەستەکانی قوتداوە و بەلاوی مرد:

لە پایزی ١٩٤٣، دڕندەکانی ژاپۆن پەلاماریاندا و
باپیرە گەورەمیان بە زیندوویی سووتاند
لە تەمەنی بیست و سێ ساڵیدا.
منیش ئەم ساڵ دەبمە بیست و سێ.

“شو هۆنگژی” برا گەورەی شو لیژی وتی: “شو لیژی” هیچ شتێکی بە ماڵەوەیان نەدەوت، زۆر کەمیش بە هاوڕێکانی. ئەو کاتانەی تەلەفۆنی دەکرد، تەنها هەواڵی خۆشی پێیان دەدا.”
خێزانەکەی هیچ ئاگادارییەکیان نەبوو لە بارەی نووسینەکانییەوە.
شو لیژی بە ڕۆژنامەنووسێکی چینیی وتبوو: “من دڵنیام ئەوان تێناگەن، لەسەرێکی تریشەوە ئەوان لە شیعریش تێناگەن، منیش جارجار ئەزموونی دڵتەنگکەرانی لە شیعردا باس دەکەم، بۆیە نامەوێ نیگەرانیان بکەم.”
خەڵکەکانی دەوروبەری لەو بڕوایەدا بوون شێوەیەک لە خەمخۆری ئاساییە و تا ڕادەیەکیش پێویست. ئەگەر لە کرێکاری بە ئەزموونی کارگەکانی “شنزێن” پرسیار بکەی، وێدەچێ بە شانازییەوە باسی “تاڵی چێژتن”ت بۆ بکەن کە پەندێکی چینییە بۆ توانایی خۆڕاگری. لە دایکبوو لە خێزانیکی برسییەتی چێژتوو، یەکەم تاقمی کرێکارانی کۆچەر ل□ ه□زاری لادێ ڕا گوازتیانەوە بەرەو کارگەکانی مەرگهێنەری هێزی هەرزانی کار لە شاردا. ئەو کرێکارانەی کە بە سلامەت دەرچوون بە چاوێکی سووک دەڕواننە “گەنجی ئەمرۆ” و پێیان وایە کە ناتوانن

بەرگەی ئەم دۆخە بگرن.

شو هۆنگژی و ئەو سەرنووسەرەی کە داوای کرد ناوی نەبرێ، هەردووکیان وەکو ملیۆنەها کەسانی پێش خۆیان لە تەمەنی هەرزەکاریدا هاتنە شار، بە بارودۆخێکی قوورسدا تێپەڕین و بەهێز هاتنە دەرەوە. بڕوایان وابوو شو لیژیش وادەبوو ئەگەر ئارام بوایە و کاری بکردایە. سەرنووسەرەکە پێی وابوو توانایی زیاتر لە شودا بەدیدەکرا نەک نائومێدی، وەک ئەوەی وتی: “بارو دۆخی ئەمڕۆ زۆر جیاوازترە لەوەی کە هەبوو، بەڵام پێم وایە مناڵی ئەمڕۆ داخوازی و پێویستییەکانیان جیاوازن.”

شو لە نێوان هیوا و بێ هیواییدا گیری خواردبوو، هەوڵی دا هەناسەیەک وەبەر خۆی بێنێتەوە لەو جاڕس بوونەی، شانسی خۆی تاقیبکاتەوە لە بەکارهێنانی بەهرەکانیدا، لەو بارەشەوە دوو هەوڵیدا بۆ بەدەستهێنانی کاری فەرمانبەریی. یەکیان لە کتێبخانەی کارگەکەی و ئەوەی تریان لە کتێبفرۆشە دڵخوازەکەی یویی لە شانژین، بەڵام لەهەردووکیان نائومێد مايەوە. کاتێک ڕۆژنامەنووسێکی ناوخۆیی پرسیاری لێکرد سەبارەت بە ئایندەی، لە وەڵامدا وتی: “چاوەڕوانی شتێکی ئەوتۆ نیم: هەمووان ئومێدمان وایە ژیانمان باش و باشتر بێت، بەڵام زۆربەمان چارەنووسمان بە دەستی خۆمانەوە نییە.”

کۆتایی

براکەی وتی: “لەگەڵ نزیکبوونەوەی ئاهەنگی بەهاری ٢٠١٤ دا، شو کارەکەی لە فۆکسکۆن بە جێهێشت بێ ئەوەی بە کەسوکارەکەی بڵێت. بە هاوڕێکانی وتبوو لەم شارە دەڕوا بۆ شارێکی تر بە ناوی سوژۆ کە دوور نییە لە “شەنگەهای”ەوە بۆ بینینی کچێک و سەر لە نوێ دەستپێکردنەوەی ژیان. ڕۆشن نییە ئەو بەهار و هاوینەی لە کوێ بردەسەر؛ پەیوەندییەکانی لەگەڵ نزیکترین هاوڕێکانیدا پچڕابوو، بەڵام هەر کرێی ژوورەکەی دەدا لە شانژین.”

لە مانگی ئەیلوول جارێکی تر لە شانژین دەرکەوتەوە و دووبارە گرێبەستی کاری ئیمزا کرد لەگەڵ فۆکسکۆن، دوو ڕۆژ دواتر، لە یەکی تشرینی یەکەم، ڕۆژی پشوی نیشتمانی چین، لەو کاتە شولیژی تەمەنی بیست و چوار ساڵان بوو، بەرەو مۆڵی ئەو بەر جادەکە بەڕێکەوت کە دەکەوێتە بەرانبەر کتێبفرۆشە دڵخوازەکەيەوە. بە ئەلیق▯یتەرەکە (ئەسانسەرەکە) سەرکەوت بۆ نهۆمی حەفدە و لەوێوە خۆی فڕێدایە خوارەوە. تا ئەوکاتە هەواڵێک نەبوو لەو خۆکوشتنە لە میدیاکانەوە کاتێک هاوڕێکانی ئەو شیعرەیان دۆزییەوە کە بڕیاربوو لە یەکی

تشرینی یەکەم بڵاو بۆتەوە بە ناونیشانی “ڕۆژێکی نوێ” کە لەی نووسرابوو “خوێنرایەوە”.
بەدوای مردنەکەیدا گرووپی کاری وەرگێڕان سەرلەبەری کارەکانی شویان وەرگێڕایە سەر زمانی ئینگلیزی، وەکوو هەواڵێکیش لە ڕۆژنامەکانی بلومبێرگ و واشنتنپۆست بڵاوکرانەوە. شاعیریکی چینیی بە ناوی چین شاویو فلیمێکی دۆکیمێنتاری لە سەر ژیان و کارەکانی شو دروستکرد. بەشێکی کەمیشی لە شیعرەکانیشی بڵاوکردەوە. بەرپرسەکانی کۆمپانیایی فۆکسکۆن نەچوونە ژێر باری وەڵامدانەوە بەو پرسیارانەی سەبارەت بە شو کران.
شو هەنگژی برای شولیژی لە شوێنی ژیانییەوە ڕێگایەکی دووری بڕی بە پاس، بۆ گفتوگۆکردن لەگەڵ کۆمپانیاکە و یەکلاییکردنەوەی مافەکانی براکەی. هەنگژی نەیتوانی تەرمی براکەی بەرێتەوە بۆ لادێکەیان، بۆیە خۆڵەمێشی تەرمی براکەی برد و بڵاویکردەوە بە دەریادا. “جەو چیزاو” وەکوو کرێکارێک لە شیعرێکی بەرگریدا بە ڕێزلێنان لە شو نووسیویەتی:

بورغوویەکی تر شل بووەوە
هاوڕێ کرێکارێکی کۆچەری تر
خۆی فڕێدایە خوارەوە
تۆ لە جیاتی من مردی و
منیش لە جیاتی تۆ دەنووسم.

شو لیژی شاعیری لاو و کرێکاری کۆمپانیای فۆکسکۆن لە ساڵی١٩٩٠ لە وڵاتی چین لە دایکبووە و لە سی ئەیلوولی ساڵی ٢٠١٤ لە تەمەنی بیست و چوار ساڵیدا زۆر ترازیدیانە کۆتایی بە ژیانی خۆی دەهێنێ و لە یەکێک لە نهۆمەکانی ئەو باڵەخانەیەی ئەپارتمانەکەی تێدا بەکرێ گرتبوو خۆی فرێ دەداتە خوارەوە. دوای کارەساتی مردنی ئەم شاعیرە لاوە و بلاوکردنەوەی شیعرەکانی لەلایەن هاوڕێکانییەوە، سەرنجی میدیای چینی و جیهانی بەلای خۆیدا راکێشا. شیعرەکان و نووسینەکانی لەلایەن دەزگای چاپ و پەخشی (ئەی کەی) دوای رەزامەندی دەسەلاتدارانی حکوومەتی چین بڵاو کرانەوە.

———————

سەرچاوەکان :
http://time.com/chinapoet/ -1
(2- https://en.wikipedia.org/wiki/Xu_Lizhi_(poet

-————

پەراوێز:

1- هینان : هەرێمێکە دەکەوێتە باشوری ڕۆژئاوای چینەوە

2- تانگ دینەستی: سەردەمی زنجیرەی پادشایەتی چین

3- سیلینگمالای سیشوانی: جۆرێکی خواردنە

ئەم بابەتە لە ژمارە2ی گۆڤاری هانا ب□ڵاو ب□ت□و□ ...